

hvad Straffelovene angaaer. Naar der er blevet sagt, at Krigsartillerne ere givne for en hvervet Armees og altsaa ikke kunde være passende for Armeen efter dens hele nuværende Skikkelse, saa, foruden at det naturligtvis i al Fald maa fastholdes, at dersom de ikke findes passende, saa maae de forandres gjennem en ny Lovgivning, saa at det ikke kan undgaaes, at de maae komme til Anvendelse, hvor upassende de end ere, saalænge de ikke ere forandrede; (Grundtvig: Saa?) — thi det vilde medføre den allertotaleste Confusion i Retspleien, hvis man skulde ansees befoiet til at betragte enhver Lov som traadt ud af Kraft, fordi den ikke længer kunde ansees for at være passende — saa kommer dertil, at det ikke aldeles forholder sig saaledes, at det skulde være Krigsartiller, kun givne for den hvervede Armees, som blive anvendte paa den nuværende Armees. Krigsartillerne ere i mangfoldige Henseender og paa mange Maader blevne forandrede og nye Bestemmelser ere som tidsvarende blevne optagne i deres Sted. Den Bestemmelse, som her har været berørt, skriver sig fra et af de allerførste Aar i det forrige Aarhundrede, og den Forskrift, der er givet, er en saadan, der sikkert kan ansees for passende ligesaavel for en hvervet Armees som for en Armees, der bestaaer af Landets egen Ungdom, idet der jo ingenlunde kan siges, at være paalagt nogen unaturlig eller nedtrykkende Byrde derved, at der er givet en Forskrift, som blot forbyder at indgive noget Andragende eller nogen Klage, uden at have forevilst samme for den Bedkommendes nærmeste Foresatte. Det er allerede af den høitærede Krigsminister bemærket, at deri vel ikke laa nogen ubetinget Forpligtelse for Bedkommende til at lade et saadant Andragende gaae videre, idet det jo kunde fremtræde paa en saadan Maade, at det ligefrem indeholdt en Ulovlighed, saa at den Foresatte ikke uden at paadrage sig Ansvar vilde kunne medvirke til, at det gik videre; men det er ogsaa fremhævet af

den ærede Krigsminister, hvad jeg ganske skal slutte mig til, at det i de fleste Tilfælde uden videre kan antages som givet, at den Bedkommende maa lade Andragendet gaae videre, idet han blot har at give sin Paategning. Der er nemlig her ikke Tale om nogen Forskrift, der gaaer ud paa, at nogen Ubefaling fra den Foresattes Side skal finde Sted, han skal blot sættes i Kundskab om Andragendet, og skulde han mod Formodning vægre sig for at meddele Forevliisnings-Paategning, staaer det den Bedkommende frit at indgive en Klage over denne Foresatte til de høiere Foresatte paa samme Maade som ellers finder Sted, naar nogen Retsfor nægtelse skeer fra den Foresattes Side. Det er altsaa ikke igjennem denne Forskrift, at der kan siges at være en Tilintetgjørelse eller Negtelse af Friheden til at kunne henvende sig til Rigsdagen; der er kun en Forskrift om, at en saadan Henvendelse ikke maa skee, uden at de vedkommende Foresatte ere satte i Kundskab derom.

Schærning: At jeg tilfulde erkjender en væsentlig Forskjel mellem den constitutionelle Frihed, som Borgeren, der er indlemmet i Armeen og staaer under Vaaben, nyder, og den, som Borgeren nyder saalænge han ikke befinder sig i dette Forhold, kan vist Ingen tvivle om, som veed, at jeg væsentlig har medvirket til, at de herhen hørende Paragrapher ere optagne i Grundloven; jo mere jeg imidlertid har medvirket dertil, desto mere maa det ogsaa være min Pligt at virke for, at de hverken faae en forudvidet eller en for indskrænket Betydning. Her er bragt to Sager frem, den ene en Forespørgsel om det almindelige Forhold, og den anden Behandlingen af et nys indtraadt Tilfælde. Jeg skulde slet ikke have beffæstiget mig med dette, naar det ikke allerede havde været saa meget omtalt, og naar jeg ikke maaffee mere end nogen Anden havde Opfordring til at omtale det og til i den Anledning at give Oplysninger.